

Porträtt / Malin Isomäki

Född: 1976.

Bor: i Märsta utanför Stockholm.

Familj: föräldrar och två yngre bröder.

Yrke: pedagog och gymnasielärare.

Hörselskada: döv på höger öra och gravt hörselskadad på vänster.

Fritidsintressen: bowling, idrott, motion, resa och läsa böcker.

Malins resa

Från Malmberget till Manilla

Hon är van att höra sämst. Det gjorde hon till och med i hörselklassen.

– I dag förstår jag att jag borde ha gått i dövklass, säger Malin Isomäki, 29.

Men Malin har inte låtit sig hindras av hörseln. Hon har både rest i världen och tagit en universitetsexamen. En källa till ork har alltid varit idrotten – handboll, volleyboll och bowling. En annan sak som avlastar är teckenspråket.

Text: Stefan Andersson Foto: Peter Knutson

MALIN ISOMÄKI FÖDDES I MALMBERGET utanför Gällivare. Efter ett antal flyttar som helt eller delvis har berott på hennes hörselskada har hon via Örebro, Umeå, Göteborg och Leksand nu hamnat i Märsta utanför Stockholm och har ett vikariat på Manilla-skolan, som lärare för döva barn med särskilda behov.

– Det är ett jätteroligt jobb och jag hoppas få vara kvar här, säger hon.

Men det var inte i Stockholm vi skulle börja utan i Malmberget drygt 100 mil norrut.

Några månader efter att Malin föddes fick hon hjärnhinneinflammation.

– Mamma jobbade som barnskötare och upptäckte ganska snabbt efteråt att jag inte reagerade på ljud.

Kroppsburna hörapparater

Redan när hon var åtta månader fick hon sina första hörapparater, kroppsburna.

– Jag var tvungen att använda kroppsburen apparat tills jag var 17 år. När jag träffade andra hörselskadade som hade såna här (Malin pekar på de bakom-örat-apparater hon använder i dag) blev jag så avundsjuk.

– Jag spelade mycket handboll, och ibland blev domaren tvungen att blåsa av för att någon knuffat till mig så att sladden till hörapparaten lossnade. Det var inte så kul, jag ville ju vara som alla andra.

Så småningom upptäcktes att Malin var döv på höger öra och då togs en hörapparat bort. I dag använder hon ändå hörapparat på båda öronen.

– När jag blev äldre ville jag prova. Det blev så tomt med bara en hörapparat, säger hon och ler.

– Jag tycker att jag har hjälp av den, med att höra en del trafik- och omgivningsljud.

Malin har hört ungefär lika dåligt hela tiden, men hennes förstaspråk är svenska.

– Jag fick mycket träning när jag var liten. Mina föräldrar, särskilt mamma, var väldigt engagerade och tränade tal och uttal med mig varje dag.

Hon fick lära sig lite teckenspråk från början och föräldrarna gick på teckenspråkskurs.

– Men när man inte har andra att använda det praktiskt med så räcker det inte.

Malin började i skolan hemma i Malmberget integrerad med hörande.

– På den tiden hade kommunen ganska gott om pengar och bra resurser. Jag fick gå i en liten klass med 15 elever där jag var ensam hörselskadad och hade tekniska hjälpmedel.

–Jag missade vad klasskompisarna sa, men läraren var bra, höll ordning i klassen och brukade upprepa vad de andra sa.

Två gånger i veckan träffade hon en hörsellärare och fick talträning. Hon fick också teckenspråksundervisning som hemspråk.

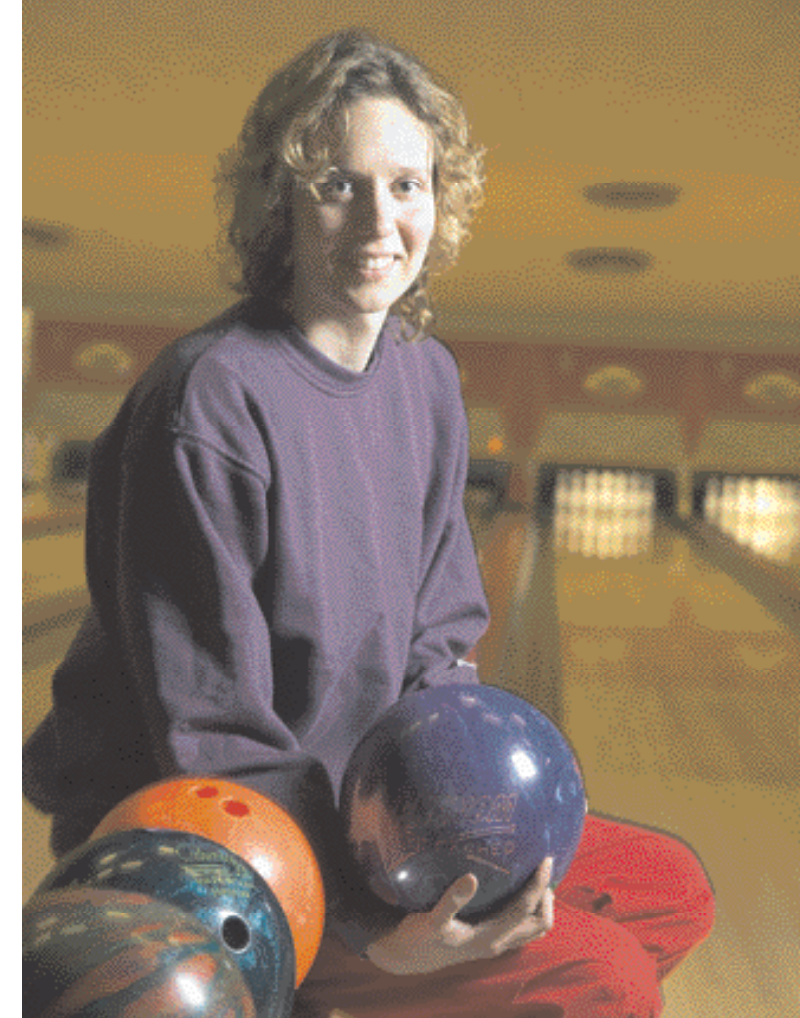
– I låg- och mellanstadiet gick det bra i skolan. Då var det inte lika mycket ”socialt”, jag hade alltid någon kompis att umgås med och så idrottade jag mycket.

Pratade om hörselskadan

Malins föräldrar var med i HRFs föräldraförening i Norrbotten och genom den träffade hon andra hörselskadade och det var då hon fick se andra hörapparater än kroppsburna.

Kommunen satte också ihop en hörselgrupp.

– Vi var fyra hörselskadade som träffades några gånger om året och det var olika teman, bland annat

”Som hörselskadad blir man ofta trött av att försöka lyssna och hänga med, men om man rör på sig mår man bättre.”

åkte vi runt i Norrbotten och berättade för lärare och föräldrar med hörselskadade barn hur det är att vara hörselskadad.

– Det var bra för självförtroendet, man kände att man kunde betyda något.

När hon kom upp i tonåren blev det lite jobbigare.

– Det blev mer sociala relationer, tjejsnack och sånt.

Det var egentligen då, när jag var 12-13 år som jag verkligen började märka att jag hör dåligt.

När Malin gick i nian blev hon uttagen till fyra träningsläger för Norrbottens läns lag i handboll.

– På planen var det inga problem, men socialt var det svårare. Jag var väldigt blyg och ”gömde mig”. Det slutade med att jag inte åkte till de sista lägren.

I högstadiet hade hon blivit klasskamrat med två av de andra från hörselgruppen.

– Det underlättade mycket för mig och vi kunde stötta varandra.

Studiebesök i Örebro

När det blev dags att börja i gymnasiet åkte hon och de andra på studiebesök till riksgymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro.

– Det var självklart för mig att välja Örebro och det skulle bli ett stort äventyr att flytta söderut.

Hon tycker att det fungerade bra i hörselklassen, även om det var lite kämpigt med hemresorna.

– Jag åkte på fredag eftermiddag och kom fram sent på kvällen, sedan skulle jag åka tillbaka igen på söndag morgon.

– Men det var spännande att träffa hörselskadade från hela Sverige och där fanns bättre teknisk utrustning. Att gå i hörselklass var mycket bättre än att gå

integrerat, även om jag fortfarande var den som hörde sämst. I dag förstår jag att jag egentligen borde ha gått i en dövklass, säger hon.

– Jag var inte så medveten om vilken hjälp som fanns och vad man kunde få. Och då säger man inte heller till.

Hon är ändå mycket nöjd med att hon pluggade i Örebro, inte minst för att hon träffade vänner från hela Sverige.

I Örebro bytte hon handbollen mot volleyboll som skolkompisarna spelade och hon var bland annat med i EM för döva i Italien.

– Jag har alltid tyckt om att idrotta. Som hörselskadad blir man ofta trött av att försöka lyssna och hänga med, men om man rör på sig mår man bättre, får bättre kondition och blir pigg igen. Motion hjälper också till att minska min tinnitus som jag fick för fem år sedan.

Avslappnande med stavgång

Hon bowlar och styrketränar hos en sjukgymnast för att inte få ont i rygg och axlar.

– Jag brukar gå stavgång. Det är avslappnande för nacke och axlar, oftast blir det minst en gång i veckan.

Efter gymnasiet var Malin skoltrött och tillsammans med en hörselskadad tjejkompis åkte hon med Rosa bussarna, som arrangerar äventyrsresor, genom Östeuropa via Syrien och Jordanien till Egypten och Indien. I Asien stannade de sedan kvar själva och reste runt i tre månader.

När Malin kom tillbaka började hon plugga svenska på universitetet i Umeå för att utbilda sig till gymnasielärare.

– Då var man ju ensam igen. Som hörselskadad måste man verkligen ”göra reklam”, tala om att man finns och vad man behöver.

– Jag hade med egen slinga, men jag hörde inte klasskompisarna och på rasterna orkade jag inte vara med i det sociala. Jag måste spara min energi till föreläsningarna.

I Umeå fanns inte möjlighet för Malin att få teckentolk på alla föreläsningar. Hon provade några gånger och tyckte att skillnaden var stor.

– Jag kunde slappna av mycket mer och uppfattade vad de andra studenterna sa. I och med att tolkarna skötte informationsbiten kunde jag dessutom koncentrera mig på studierna i första hand, säger hon.

Malin sökte sig därför till Göteborgs universitet i stället där hon visste att hon kunde få teckentolk. Där lästen hon litteraturvetenskap, religionskunskap och pedagogik.

2001 tog hon gymnasielärarexamen och fick ett vikariat på Kannebäcksskolan i Göteborg där hon arbetade i ett år.

– Jag hade hela tiden haft ett mål, plötsligt hade jag pluggat färdigt, börjat jobba och målet försvann!

Malin började fundera över vad hon ville göra och var hon ville bo.

– Jag hade hela tiden haft ett mål, plötsligt hade jag pluggat färdigt, börjat jobba och målet försvann!

Malin började fundera över vad hon ville göra och var hon ville bo.

– Jag var nyfiken på att bo i Stockholm och ville

Utsikt från Solens tempel vid Mayautgrävningarna i Palenque, Mexiko. Genom resor kom Malin i kontak med och fick ett intresse för olika religioner och började även att läsa religionskunskap vid universitetet.

även fortbilda mig inom svenska.

Hon bytte till sig en lägenhet i Märsta och började studera en påbyggnadskurs i svenska med inriktning på undervisning i svenska för döva.

Malin insåg att hon behövde kunna mer om teckenspråkets grammatik om hon skulle arbeta som svensklärare för döva elever och började på teckenspråkslinjen för hörselskadade på Västanviks folkhögskola (se Auris 2/04).

– Det var roligt och nyttigt. Jag fick mycket förklarat för mig om teckenspråket och hur man kan undervisa.

Inte låta sig begränsas

Sedan ett år tillbaka arbetar Malin på Manillaskolan som lärare för döva barn med särskilda behov.

Att resa är ett av Malins stora intressen. Hon kom nyligen tillbaka från Mexiko dit hon åkte på en kulturreisa i två veckor tillsammans med en hörselskadad kompis.

– De flesta andra var äldre och där fanns två till som var hörselskadade. Även om jag, som vanligt, hörde sämst var det skönt att det inte bara var jag som skulle ha uppmärksamhet för att jag inte hörde.

Hon har också arbetat några månader på ett sommarläger i USA för hörande rullstolsburna med begåvningshandikapp.

– Det var svårt att avläsa på engelska, men man fick gilla läget och försöka klara av det.

– Man ska inte låta sig begränsas för mycket av sin hörselskada utan göra det man vill och ibland får man kämpa lite extra, men för att bli lycklig med sig själv måste man samtidigt acceptera att det finns vissa hinder. ©